

Barbara Bacchelli, Collezione Mazzoccolo Medaglie di Casa Savoia, La “Storia Metallica” e Le Cartoline Postali Connesse, Roma, 2018, Istituto Italiano di Numismatica, 187 p., ISBN: 88-85914-52-7

Abdullah ZARARSIZ*

İtalyan Nümismatik Enstitüsü kütüphane ve madalya koleksiyonu sorumlusu Barbara Bacchelli'nin kaleme almış olduğu *Collezione Mazzoccolo Medaglie di Casa Savoia, La “Storia Metallica” e Le Cartoline Postali Connesse* (Mazzoccolo Koleksiyonundaki Savoia Hanedanı Madalyaları, “Madenî Tarih” ve İlişkili Kartpostallar) isimli kitap 2018 yılında İtalyan Nümismatik Enstitüsü tarafından *Studi e Materiali* serisinin 19. yayını olarak Roma'da neşredilmiştir. Kitabın içeriğine geçmeden evvel çalışmanın konusunun oluşturan madalya koleksiyonunun sahibi Mazzoccolo hakkında bilgi vermek yerinde olacaktır.

Enrico Mazzoccolo, 1859 yılında İtalya'nın Napoli kentinde dünyaya gelmiştir. Hukuk alanında lisans derecesi bulunan ve kariyeri de bu doğrultuda ilerleyen Mazzoccolo, devrin önemli bir siyaset ve kültür insanı olarak öne çıkmaktadır. Siyasete atılmadan evvel İtalyan Sayıştay'ının farklı kademelerinde görev yapmış, aynı zamanda çok sayıda eser kaleme almıştır. 1922'de siyasete atılmış ve 1928'de kral senatörü olarak parlamentoya girmiştir. 1939 yılında Roma'da hayatını kaybeden Mazzoccolo, bir kültür insanı olarak arkeoloji ve tarih disiplinlerine katkı sağlayacak bir nümismatik enstitüsünün gerekliliğinden bahseden ilk kişilerdendir ve iyi bir koleksiyoner olarak son iki asrın madalyalarını toplamıştır. 12 bin parçadan oluşan koleksiyonunu 1940 yılında miras olarak İtalyan Nümismatik Enstitüsü'ne bırakmıştır. Koleksiyon ilk olarak Roma'da bulunan Museo Nazionale Romano'da muhafaza edilmiş, ardından Palazzo Antici Mattei'de, son olarak da 1954 yılında İtalyan Nümismatik Enstitüsü'ne ev sahipliği yapan Palazzo Barberini'ye taşınmıştır. Mazzoccolo'nun koleksiyonu adı geçen enstitünün sahip olduğu en önemli değerlerdendir. Koleksiyonda bulunan bütün madalyalar fotoğraflanarak kataloglanmıştır ve günümüzde enstitüde araştırmacılara sunulmaktadır.

Kitap, İtalyan Nümismatik Enstitüsü'nün müdiresi müteveffa Prof. Sara Sorda tarafından kaleme alınan iki sayfalık (s.5-6) bir tanıtım yazısıyla başlamaktadır. Kitabın iki ana bölümünü *La “Storia Metallica”* (Madenî Tarih, s.7-119) ve *Le Cartoline Postali* (Kartpostallar, s.121-184) oluşturmaktadır. Bundan sonra bibliyografya (s.185) ve içindekiler (s.187) bölümleri gelmekte ve kitap sona ermektedir.

Kitabın *Giriş* (s.9-20) bölümü birkaç alt başlık ihtiva etmektedir. İlk alt başlık olan *La “Storia Metallica”* (Metal Tarih)'da kitabın müellifi, Medici ailesinden I. Cosimo'yla başlayan soyluların madalya bastırma geleneğinin serüvenini 18. yüzyıl başlarına kadar getirmekte ve madalya sanatının gelişimine dair kısa bir bilgilendirme yapmaktadır. Bunun yanı sıra hanedan üyelerinin portrelerinden madalya yapılmasının hikayesi anlatılmaktadır.

Giriş bölümünün ikinci alt başlığı olan *La “Storia Metallica della Real Casa di Savoia”* (Savoia Hanedanı Krallarının Maden Tarihi)'da yazar Savoia kralı III. Carlo Emanuele tarafından başlatılan ve gelenek halini alan Savoia krallarının madalya basımına dair genel bir bilgilendirme yapmıştır. Buna göre Kral Carlo Emanuele'nin (1701-1773) isteği üzerine sanatçı Lorenzo Lavy tarafından 1757-1773 yılları arasında 77 madalyanın tasarım ve üretiminin gerçekleştiğinden bahsedilmektedir. Lorenzo Lavy'nin ölümünden sonra yerini oğlu Amedeo almıştır. Bu sanatçıların bastığı madalyalar, Savoia hanedanının

* Arş. Gör. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, abdullahzararsiz@akdeniz.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2071-513X

soyağacının ortaya konulmasını da sağlamaktadır. Basılan madalyalarla alakalı yayınlar da bu alt başlıkta tanıtılmıştır.

Giriş bölümünün *Gli incisori* (Sanatçılar, s.14-15) başlıklı üçüncü kısmında Lorenzo Lavy ve oğlu Amedeo dışında bu sülale için madalya üreten diğer isimler tanıtılmıştır.

Giriş'in dördüncü alt başlığı "*La Storia Metallica della Real Casa di Savoia*" *nella Collezione Mazzoccolo* (Mazzoccolo Koleksiyonunda Savoia Krallığının Metal Tarihi)'da Mazzoccolo koleksiyonunda yer alan Savoia hanedanına ait 91 madalya tanıtılmış ve koleksiyonda bulunmayan madalya örneklerinden bahsedilmiştir. Koleksiyondaki madalyalardan ikisi gümüş, diğerleri bronzdan imal edilmiştir.

Giriş'in son başlığı *Considerazioni sulla produzione di Lorenzo Lavy*'de Paris ve Roma'da eğitim aldıktan sonra 1750 yılında Torino'daki darphanenin başgravürçüsü olan Carlo Domenico Lorenzo Lavy'nin (1720-1789) ürettiği madalyalar ve bunların karakteristik özellikleri üzerinde durulmuştur.

Giriş bölümünün ardından Savoia hanedanının soyağacını içeren bölüm gelmektedir. Bu soyağacı 1980 yılında Roma'da yayınlanan Umberto II'nin *Le Medaglie dei Savoia* isimli eserinden alınmıştır. Bu soyağacında 1026-1416 yılları arasındaki Savoia kontları, 1416-1713 arasındaki Savoia dukeleri, 1718-1860 yılları arasındaki Sardeña kralları, 1861-1946 yılları arasındaki İtalya krallarının listesi mevcuttur.

Soyağacı bölümünün ardından madalyaların katalog bölümü gelmektedir. Katalog bölümünde ilk olarak *Note al catalogo* başlığı altında madalyaların kronolojik listesi ve katalogun anlaşılması için gerekli bilgiler verilmiştir. Katalog hazırlanırken ilk sırada madalyanın kim için basıldığı, kişinin yaşadığı dönem, aile içindeki konumu gibi bilgiler verilmiş, ardından ön yüz kısmındaki lejant ve portrenin ayrıntılı bir tasviri yapılmıştır. Aynı şekilde arka yüzde lejant ve arka yüz ikonografyasının detaylı tasviri yapılmıştır. Daha sonra madalyanın kim tarafından üretildiği, madalyanın üretildiği maden, çapı ve kayıtlı olduğu envanter numarası belirtilmiş, son olarak da referans kısmında konuyla ilgili temel eserlerden örnekler sıralanmıştır. Katalogda sıralanan her madalyanın alt kısmında gerekli görüldüğü takdirde bilgilendirici bir not eklenmiştir.

Kitabın ikinci ana bölümünü kartpostallar oluşturmaktadır. Bu bölümde Savoia hanedanı için basılan madalyalar kullanılarak hazırlanan 94 adet kartpostal tanıtılmaktadır. Söz konusu kartpostalların herhangi bir damga ve mühür taşımamasından dolayı kullanım maksatlı değil koleksiyon için ya da darp edilen madalyalarla beraber sunulmak üzere hazırlandığı düşünülmektedir. Bacchelli, bu kartpostalları 1900-05 yılları arasına tarihlemektedir. Gri tondaki bu kartpostallar 9-9,3 cm genişliğinde ve 13-13,5 cm uzunluğundadır. Bacchelli, bu kıymetli çalışmasının hazırlık aşamasında kartpostalların basıldığı G. Zauli Dataria matbaasına giderek kartpostalların basımında kullanılan orijinal madalya örneklerini de müşahade etmiştir.

Eser bibliyografya ve içindekiler kısmıyla sona ermektedir.